

	<p>Tárgyak: "FRANZ I." gőzhajó</p> <p>Intézmény: Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Múzeum - Duna Múzeum Kölcsey u. 2. 2500 Esztergom +36 33 500 250 info@dunamuzeum.hu</p> <p>Gyűjtemények: Tárgyi gyűjtemény</p> <p>Leltári szám: DM_T_77.14</p>
--	--

Leírás

A Császári-Királyi Szabadalmazott Első Dunagőzhajózási Társaság (DDSG) első személyszállító gőzhajója, az 1830-ban a Bécs melletti Florisdorfban épült FRANZ I. James Brown tervei alapján, amelyet 1830. július 23-án bocsátottak vízre. Első útvonala Győr-Vác-Budapest 1830 szeptember 4-én. A hajó gőzgépének teljesítménye 60 LE volt. 1835-ben a hajót Óbudán partra húzták és bővítették. A hajót meghosszabbították, és a bordázatot is megerősítették, hogy alkalmas legyen az aldunai üzemre, különösen a Vaskapun való áthaladásra. 1836-ban a hajó az al-Dunán tartott fenn partmenti forgalmat a Török részen. Közvetlen összeköttetésben a Konstantinápolyból érkező I FERDINÁND nevű gőzhajóval, annak "csatlakozása"-ként. 1837-ben a hajót felszerelték vitorlákkal, és az azok kezeléséhez szükséges kötélzettel. A hajó ekkor két árbocot kapott. Mindkettőn farfa nélküli csonka vitorlát hordozott. 1841-ben a hajót szétbontják, a régi fatestet raktárhajóvá alakítják, és új (méreteiben is eltérő) vastestet építenek a gépek, kazán és műszerek számára. Ez az új hajó is a FRANZ I nevet viszi tovább annak ellenére, hogy lényegében új úszóegységről van szó. Még ebben az évben (1841) új gépeket is kap a hajó, így már semmi nem marad az eredeti FRANZ I-ből. 1848-ban a hajót 60 ezer forintért megvásárolja kormányunk a DDSG-től. A hajót Adamich mérnökkari őrnagy vezérletével páncélozott hadigőzössé építik át, és az Első Magyar Hadigőzös MÉSZÁROS nevet kapja. A név Mészáros Lázár hadügyminiszterre utal, aki a munkálatokat szorgalmazta. A hajó részt vett a délvidéki harcokban, majd 1849. január 5-én Windischgrätz csapatai lefoglalták, és GENERAL SCHLICK-re keresztelték át. A hajó eredeti tervei ma már nem állnak rendelkezésre, így a modell rekonstruált tervek alapján, lépték-és anyaghelyes kivitelben, - a DDSG bécsi igazgatósága által rendelkezésre bocsátott adatok alapján épült. A modell hajóteste palánkozott kivitelű, anyaga dió, amerikai dió, és vadkörtefa, a fedélzeti részeken jávorfa és mahagónifa. A fémszerelvények sárgarézből mechanikus formálással készültek. A hajótest színe natúr fa. A modell építésénél használt ragasztóanyagok: NSZK ponálenyv és UHU Hart. A szerelvények a DDSG hajóin szokásos színekre festettek.

Alapadatok

Anyag/ Technika:

Vadkörtefa, amerikai diófa, diófa, jávorfa,
mahagóni, sárgaréz, fa, fém, textil /

Méretetek:

h: 98 cm, sz: 24 cm, m: 45 cm, tömeg 2.1 kg

Események

Készítés	mikor	1977
	ki	Bíró József
	hol	Budapest

Kulcsszavak

- gőzhajó
- hajómakett
- történeti